

nesmo ostali taka uboga čreda, ki ni imela nikogar, ki bi jo poučil in bi ji dal berila. Dandanes imamo Slovenci že dovolj duševne hrane v svojem jeziku. No, ali pa hočete Vi naš narod omikati ali poučevati, Vi ki ne morete ž njim niti govoriti, niti za njega kaj pisati? Kaj ste storili Vi do zdaj za izomiko našega naroda?

Slovenci smo, hvala Bogu, tako daleč, da lahko gledamo s pomilovanjem na tako govoričenje, o novo-slovenskem in „vindiškem“ jeziku!

Konečno moram še tudi spregovoriti o korakih visokega deželnega odbora.

Naši dopisi.

Iz Kranjskega okraja 18. marca. — Prekoristno knjigo „Žganju slovó, vojsko“ bi moral vsak Kranjec na kmêtih, da ne rečem vsak Slovenec večkrat čitati. Vsak pravim, ker jih je jako malo, ki niso udani ti strupeni uničevalki duhá in telesa našega, nekdam tako zdravega, nadarjenega in čvrstega národa katerega ni ugonobila sužnost pasjeglavih Obrov, niti madjarsko niti frankovsko nasilje, národ, ob katerega se je zastonj zaganjal mogočni beniški lev, junaški národ, ki je kakih 300 let odbijal uspešno napade divjih Turkov in tako bil škit zadej ležečim nemškim deželam, národ, katerega v tem oziru smemo ponosno primerjati starim Grkom o navalih azijskih Perzijancev, náš národ, čegar hrabri sinovi so po neštevilnih bojnih poljanah v prvih vrstah avstrijskih armad srčno kri prelivali, ta národ je v nevarnosti, da ga v njegovem jedru, v kmečkemu stanu, strupeno špiritovo žganje pokvari popolnoma! Sedaj pije vse to brlozgo, staro in mlado, bogati in revni. Oče gre v žganjarsko krčmo, seboj pelje otroka, časih komaj triletnega, in že mu ponuja strupa, da bi ne jokal in ga domu ne silil, in s tem ga uči prej spoznavati strup kakor Boga, morí, ubija mu mlado dušo in telo. Tako delajo starši sami s svojimi otroci, tako sejejo v nežna srca trnje in osat, kar bo v malo letih najbolj bodlo in peklo nje same. Otroci izpolnijo komaj 12 let, že bodo staršem denar kradli, na paši pili grenko, njih šibka telesa morilno žganje in revnega popotnega rokodelca ali sploh vsakega tujca s kamejnem drvili, ako ga pot mimo njih vodi.

Glejte, za žganje skrbni očetje, tó je šele začetek vašega sadu! Ko imajo ti dečkaki kakih 16 let, ti bodo že vse noči pili, če so mogli kaj žita skrivaj prodati, razsajali in kričali bodo po vasi, da ne bo nihče v stanu spat, na cesto bodo kolov nametali in vozove obdrževali za samo nagajanje, in kolikrat ni to uzrok najhujih pretepev! Drugi dan pa, ako so odnesli zdravo betico, bodo dremaje vsako delo upravljali. In ko je vojaški nabor, prihajajo mladenči, ki so izpolnili 19 let, bledih in upadlih lic, subí in veliko jih je, ki še centa ne tehtajo, teže, brez katere pred 50letí ni nihče po noči smel na vas. In kdor je slabeje postave, ali bolje rečeno, kdor je večji žganjar, bolj ti razsaja.

Pri vsakem naboru se kateri ali sam pobije, ali pa pretepe svojega tovarša. Ravno letos se je nek fant pri vojaškem naboru v Škofji Loki tako napil, da je 16. dne t. m. celi dan skozi več vasi razsajal.

Proti večeru je imel iti čez most na Sori, ker sta ga radi žganja vid in moč zapuščala, ko je namerjal ravno na most stopiti, stopil je na stran ceste, padel pod most, kjer je z glavo ob kobilo (mostovo nogo) butil in si s tem čepino na glavi ubil in v vodo padel. Ljudje so videli in ga izvlekli na suhu, ter ga zanesli v neko podstrešje na prosto, kjer je celo noč ves moker in pijan ležal v nezavesti. Drugi dan prilezel je od mraza premrt v domačo vas Godišče. Tožil je da ga zebe. Šel je ležat za peč in sledeče jutro dobili so mrtvega. Žalosten konec mladenča! Toda kakoršno življenje taka smrt.

Teden prej pa so Podrečanje za Savo zapazili, da nekega zidarja, ki je sam stanoval v celi hiši in ki je vsaki dan se z grenkim zalival, kakor z vodo, da ga že 3 dni ni bilo iz hiše. Odprli so hišo s silo in — žganjar ležal je mrtev v nji. Naši kmetje pravijo: „Žganje se je v njem unelo.“ Pa ti smrti vsled „jeruša“ nista sami v 14 dneh v našem okraju. Ta teden napil se je 28letni škoporezec, po domače „Norn“, iz Trboj doma, v Stražišču tako, da je komaj v nek hlev pritaval, „Žganje se mu je unelo.“ Zjutraj dobili so mrtveca. In kako bi se mu ne! Na staro leseno slamoreznicu narezal je več škopov, kakor kdo drugi na najboljši fabriški železni stroj. Zaslužil je na teden po 3 gl. in hrano, a v nedeljo in še par dni potem je vse zapil!

Take nesreče uzročuje nesrečno žganje dan za dnevom po naši domovini. Koliko moralnega pohujšanja! Žganje zamori vsak blagi čut v človeku, uniči vero ali saj oslabi, in s to pade vsa poštenost neolikanca. In ni čuda, saj še pri olikanih ljudeh opazujemo, da so brez vere za vse hudobije sposobni. „Žganju slovó, vojsko!“, Ta knjiga je zelo pošla. Jako potreba bi bilo, da bi jo natisnili drugič in ako je na kakem mestu kaj spremeniti, da bi se popravilo. Nadejam se, da mi ne bo nihče zameril, kdor pozna knjigo in silno kvaro, ki jo dela žganje Kranjcem, Slovincem, ako priporočam, da bi to knjigo izdala razširjena in slavna „Družba sv. Mohora.“ Dal Bog, da bi ne bil ta glas „glas upijočega v puščavi!“

Mislili smo kmetje, da bo malo bolje od 1. febr. sim, odkar je deželni davek povišal ceno litru žganja od 32 na 40 kr., a motili smo se. Vsi želimo, da bi namerjani državni davek povišal ceno na 80 kr. Le pri porabi špirta za barvanje in enake potrebe bilo bi treba nekaj izjem. Še nekaj. V Galiciji in Ameriki imajo postavne kazni zoper pijančevanje. Ali niso morda pri nas ravno tako potrebne?

Toliko jeremijade za danes. Ako bote blagovolili sprejeti te vrstice v Vaš priljubljeni list, bom o priliki še kaj poročal.*)

J. Pozabljivec.

*) Prosimo prilično zopet oglašiti se, za ta dopis lepa hvala. — Postava zoper pijančevanje se ravno obravnava v državnem zboru. Vred.

Iz Ljubljane — Praznik vstajenja Kristusovega se bliža in po širokem svetu odmevala bode vesela „Aleluja!“ — Iz srca želimo, da bi se ta klic enako veselo razlegal po vsi slovenski zemlji, da bi se prav prav kmalu odstranile vse hude zapreke, ki še neprestano trajajo v nekaterih slovenskih pokrajinah v veliko škodo in nevarnost narodnega našega razvoja. — Tudi v sredini slovenske zemlje so sedaj nekateri znani nasprotniki naši začeli nekako pogumnejše kazati svoje roge.

To naj bode vsim zavednim narodnjakom, izrekoma pa političnim zastopnikom našim opominj, — da stoje in se borijo vsi odločno zavedno in složno, — potem pa se tudi Slovenci smemo zaupno pridružiti veselemu klicu: „Aleluja!“

— Za konfesionalno šolo z maternim učnim jezikom prošnje doposlala je družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in pa podružnice: Škofja loka, Metlika, Bovec, Ribnica, Selce, Begune p. Cirknici, Kranjska Gora, Cerkljanski okraj, Gorica, Vipava, Litija, Ajdovščina, Vuhred (Štajersko), Bled, Ternovo-Bistrica, Šentjakob-Ternovo, — Kropa-Kamnagorica, Dobrova in Senožeče. — Navedene prošnje došle so v državni zbor dne 23. marca med sejo in so se takoj izročile po dotičnem poslancu.

— Povodenj. Vsled hudega deževja in južnega vremena nastala je krog praznika sv. Jožefa velika povodenj, ki je izrekoma ljubljansko močvirje tako silno preplavila, kakor že zdavnej ne. Na polji in pri cestah napravila je povodenj veliko škodo. Tudi z Ogerske, Češke in Gališke dohajajo naznanila o velikih povodnjih, ki so uničile mnogo polja in porušile brez števila poslopij. — Glede ljubljanskega močvirja je bil to glasni klic: Ne odlašajte dalje osuševalnih del!

— Računski sklep „kmetske posojilnice“ ljubljanske okolice za leto 1887 kaže nam lepo napredovanje tega zavoda. Denarni promet znašal je 180.215 gl. 83 kr., dobiček pa 2393 gl. 48 kr. — Za dobrodelne namene razdelilo se je 70 gl., rezervni zaklad pa znaša 3916 gl. 36 kr.

— Zanimiv koncert bil je minuli četrtek večer v mali dvorani muzičnega društva na Dunaji: Koncert priredil je slavnoznan umetnik na basu Blaž Fischer rodom Slovenec. Razun umetnice na glasovirju gospice Frankl in pevke gospice pl. Marsich, sodeloval je tudi operni pevec F. Pogačnik. Občinstvo spremljalo je točke sporeda z veliko pohvalo.

— Koze v Ljubljani bližajo se bolj in bolj koncu: Uradni izkaz z dné 25. marca navaja samo še 36 oseb. Ozdravilo se je 5 oseb, obolela sta 2 otroka, 2 pa umrla.

— Mestni odbor ljubljanski zboruje danes večer ob 6. in obravnavale se bodo poročila različnih odsekov: o prihodnjih volitvah, o računu mestnega posojila, o zdravstvenih zadevah in o najemu vrtnarja.

— Današnje številko „Novic“ pošljemo z vabilom na naročbo tudi nekaterim znanim domačinom na ogled.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. Že zadnje dni minulega tedna imeli so skupni ministri z predsednikoma in brambovskima mimistroma avstrijske in ogerske, pod predsedstvom cesarjevimi posvetovanje o predlogih, ki se imajo staviti delegacijama. Glede izredne potrebščine za vojno čula se je v časnikih številka 60 milijonov. — Cesarjevič Rudolf imenovan je za nadzornika pešcev vse državne vojne.

Prihodna seja državnega zbora bode v torek po beli nedelji dne 10. aprila.

Političen položaj, ali po domače govoriti: upanje, da se ohrani mir, — zboljšalo se je za toliko, da na miroljubnosti novega nemškega cesarja nihče ne dvomi. — Ker je pa zdravje njegovo prenegotovo, zato se tudi nada na trajnost miru ne more vkoreniniti in izrekoma „borsa“ to je: Trg za obligacije, kaže nam s svojimi nizkimi cenami, prav negotovo nestanovitno politično vreme.

Preiskava zoper poslanca Schönerer-ja pričela se je minuli petek, bode kmalu dognana in sokrivca, tovariša njegova spuščena sta iz ječe.

Ogerska. — Povodenj, ki so že letos napravile grozovito veliko škodo in ravno prete tudi enkrat že razdejanemu mestu Szegedinu, pokončala je do čistega mesto Tokaj. Brzjav z Pešta z dne 27. t. m. se glasi: Mesto Tokaj je popolnoma preplavljeno, tristo hiš se je že porušilo. S Požuna odpotovali so tje ženijski vojaki na pomoč.

Predsednik kraljeve kurije pl. Perczel je v ponedeljek umrl.

Nemška. — Zdravje cesarju še ne dopušča sprejemati deputacij in posameznikov, ker ne sme govoriti, in svoja posla mnogo opravlja teže v postelji. Toliko pa vendar vstaja dan na dan, da sprejema svojo rodbino in pa ministre. Minule dni poročal mu je kancler o unanji politiki, in cesar odobril je vse njegove nasvete ter se mu je kasneje še posebej zahvalil za njegovo poročilo. Svojemu sinu prestolniku dal je omejeno pooblastilo sovladarja za vse one stvari, kateremu v rešitev odstopi, dalje pa je tudi naročil, da mora biti prestolnik navzoč pri vsakem posvetovanji v državnih zadevah tako, da bode več v vsih vladarskih stvareh in da mu bode mogoče, kaderkoli treba, prevzeti ves vladarski posel.

Cesarica sprejema deputacije ženskih dobrodelnih društev, v odgovoru eni takih deputacij rekla je cesarica: Med socijalnimi dolžnostmi imam paziti na nravno in duševno omiko gospa, skrb za gojenje zdravja, kakor tudi pospeševanje napredovanja in pa zmožnosti pridobivanja ženskega spola.

Minuli teden odpotovali so v vse večje države posebni poslanci nemškega cesarja, da drugim vladarjem uradno naznanijo nastop vladarstva po cesarju Frideriku. Taki poslanci bili so na vsih dvorih sprejeti s posebno sijajnostjo in so prejeli najvišja odlikovanja.